

SEE MORE JESUS • WANTTOSEEMORE.COM

Mokanda Mosantu Elobi Nini Na Ntina Ya Boyebi? — Eteni Ya Mibale • Baverse ya KJV elongo na Mituya ya Strong

PART 2 • BOYEKOLI YA SIKA ETONGAMI NA LIKOLO YA MATEYA YA NTINA YA LIBIKA

Boyebi — Malakisi ya Ebandeli ya Biblia

LILOBA YA EBANDELI

Boyebi ezali eloko ya motuya mingi, mpe bato bazangi yango bakobebisama. Wana ezali moboko oyo esili kotiana liboso na biso; sikawa tokei liboso, na batatoli ya sika ya solo moko boye. Liloba ya Ebre ezali daath (H1847, boyebi), oyo eutaki na yada (H3045, koyeba), mpe elimboli koyeba na komona — kozala na boyokani ya moto na moto na Nzambe, kasi te koyoka kaka na sango na ye. Liloba ya Greki ezali gnosis (G1108, boyebi); mpe ezali na liloba mosusu ya mozindo, epignosis (G1922, kondima na koyeba malamumu), boyebi ya kokoka oyo esimbaka solo. Tala malamumu boye: boyebi oyo Nzambe alingi kozala na kati na yo ezali te kotondisa mikanda mingi, mpo koyekola na yango moko elembisaka kaka nzoto. Ezali koyeba moto. Moto moko akoki koyekola bomoi na ye mobimba mpe akoki kokoka te; mosusu abangi Nzambe, agangaka mpo na yango, mpe azwaka yango. Ebandaka na kobanga Yawe; ezwamaka na baoyo balukaka yango; mpe nsuka na yango ezali bomoi — koyeba Nzambe ya solo, mpe Mwana oyo atindaki. Mokolo moko ekoya oyo mabele mobimba ekotondisama na yango. Yango wana, keba na ndenge oyoke. Luka yango malamumu.

MITUNA MISATO OYO BOYEKOLI OYO EKOYANOLA:

1. Boyebi ebandaka wapi, mpe ndenge nini moto akoki kozwa yango?
2. Nsuka ya boyebi nyonso ezali nini — moto asengeli koyeba nini mpo na kozala na bomoi ya seko?
3. Nini ekoyela baoyo baboyi boyebi, mpe elikya nini elakami mokili mobimba?

MOBOKO OYO ESILA KOTIYAMA — BOYEBI

FONDASION → BATO BA BWANYA BABOMBAKA BOYEBI (MASESE 10:14).

MOBOKO → BATO NA NGAI BABEBI MPO NA KOZANGA BOYEBI (OZEE 4:6).

MOBOKO → BATO NA NGAI BAKEI NA BOWUMBU, MPO BAZALI NA BOYEBI TE (YISAYA 5:13).

MOBOKO → NA NZELA YA BOYEBI, MOTO YA SEMBO AKOBIKISAMA (MASESE 11:9).

MOBOKO → AKOTEYA BOYEBI NANI? = BAKO OYO BAKATAMI NA MABELE (ISAÏE 28:9).

MOBOKO → MOBEKO ESENGELI KOZALA LIKOLO YA MOBEKO + MOKANO LIKOLO YA MOKANO + AWA MOKE, MPE KUNA MOKE (ISAÏE 28:10).

Eteni oyo ya mibale endimisi solo yango kaka wana longwa na banzeneneke ya sika.

MALOPA YA NTINA YA GRIKI

“Boyebi” — **G1108 gnosis** — boyebi, boyebi ya mayele

boninene ya boyebi ya Klisto Yesu

“Boyebi” — **G1922 epignosis** — Kondima, bososoli ya mobimba

kokoma na boyebi ya solo

“koyeba” — **G1097 ginoko** — koyeba, kososola

Ete báyeba yo, Nzambe ya solo se moko

(Makanisi na ngai ya moko — talá maloba mibale ya Greki, mpo ezali na boyokani makasi kasi ekokani te. gnosis (G1108, boyebi) ezali boyebi, siansi; epignosis (G1922, koyeba malamu) ezali bososoli ya mobimba, koyeba solo. Moto akoki kosangisa oyo ya liboso bomoi na ye mobimba mpe akokoma naino te na oyo ya mibale: azali koyekola ntango nyonso, kasi akoki te kokóma na epignosis ya solo. Nzambe aponaki liloba oyo ezali na bomoko mobimba, mpe boponi wana yango moko eteyaka biso eloko moko.)

MAKAMBO YA NTINA YA EBREU

“Boyebi” — **H1847 daath** — boyebi, bomoni ya makanisi

litoyi ya moto ya bwanya ekolukaka boyebi

“koyeba” — **H3045 yada** — koyeba, koyeba na ndenge ya komona

bongo tokoyeba, soki tokobandaka koyeba Yawe

“Boyebi” — **H1844 deah** — Boyebi

mabelé ekotonda na boyebi ya Yawe

“bososoli” — **H998 biynah** — boyebi, mayele

Soki obeleli mpo na koyeba boyebi

(Makanisi na ngai moko — Strong's alobi ete yada (H3045, koyeba) elingi koloba koyeba na komona. Yobo alobaki boye nsima ya koyoka nyonso wana: Nayokaki sango na yo na matoi na ngai, kasi sikawa liso na ngai ezali komona yo. Wana nde boyebi oyo boyekoli oyo ezali koluka — kaka koyoka na litoi te, kasi komona.)

LIKAMA YA EBANDELI

Masese 1:7 Kotosa Yawe ezali mosisa ya mayele; bato oyo bazangi mayele batiolaka bwanya mpe toli.

[H1847 daath ■]

BOBANGI Yawe = EBANDELI YA BOYEBI.

(Makanisi na ngai ya moko — boyebi ezali na ebandeli, mpe ebandeli wana ezali kobanga Yawe. daath (H1847, boyebi) ezwamaka te epai ya moto ya lolendo; ebandaka esika moto akogumbama mpe akobanga Nzambe. Moto oyo akoboya kobanga ye akoki koyekola epai na ye te.)

I. LUKÁ YANGO, MPE BOMBÁ YANGO

A. Masese 18:15 Motema ya moto ya mayele ezwaka mayele, mpe litoyi ya moto ya bwanya elukaka boyebi. **[H1847 daath ■]**

MOTEMA YA MOTO YA MAYELE EZWAKA MAYELE + MPE LITOYI YA MOTO YA BWANYA ELUKAKA BOYEBI.

(Makanisi na ngai moko — boyebi ekosopanaka te epai ya moto ya goyigoyi; moto ya mayele ye moko azwaka yango, moto na bwanya ye moko alukaka yango. Esengeli koluka yango.)

B. Masese 2:3 soki obeleli mayele mpe ogangi epai ya bososoli; **[H998 biynah ■]**

SOKO OGANGI MPO NA BOYEBI + OTOMBOLI MONGONGO NA YO MPO NA BOSOSOLI.

C. Masese 2:5 okososola solo soki kotosa Yawe elakisi nini mpe okozwa boyebi ya Nzambe.

[H1847 daath ■]

EKOZALA ÉTÉ OKOSOSOLA KOBANGA NKOLO + OKOZWA BOYEBI YA NZAMBE.

(Makanisi na ngai moko — talá molongo: ganga mpo na yango, tombolá mongongo na yo, mpe NA NSIMA okozwa. Liloba oyo ebongolami na "boyebi" na Masese 2:3 ezali biynah (H998, bososoli); boyebi ya Nzambe na Masese 2:5 ezali daath (H1847, boyebi). Ganga mpo na bososoli, mpe Nzambe apesi yo boyebi ya ye moko. Abombelaka yango te moto oyo agangaka.)

D. Masese 19:2 Ezali malamumu te kobungisa mayele, kati na bolingo oyo eleka ndelo. Lokolo ya moto oyo atambolaka noki-noki ehangaka te kobeta libaku. **[H1847 daath ■]**

MOLIMO EZANGA BOYEBI = EZALI MALAMU TE + MOTO OYO ATIYAKI LIMBISI NA MAKOLO NA YE ASALI LISUMU.

II. NSUKA YA BOYEBI NYONSO — KOYEBA NZAMBE, MPE YESU KRISTO

A. Yoane 17:3 Nzokande, bomoi ya seko ezali: koyeba Yo oyo ozali Nzambe moko kaka ya solo, mpe koyeba Yesu-Klisto oyo otindaki. **[G1097 ginosko ■]**

BOMOI YA SEKO EZALI YANGO = BÁYEBA YO, NZAMBE MOKO YA SOLO + YESU KRISTO, MOTO OYO OTINDI.

(Makanisi na ngai ya moko — talá, oyo ezali mokano oyo boyebi nyonso ekokende epai na yango. ginosko (G1097, koyeba) ezali te koyeba na ntina na ye, kasi koyeba YE. Bomoi ya seko efandaka te na kati ya mokanda ekomami, kasi na koyeba moto moko — Nzambe se moko ya solo, mpe Yesu Klisto oyo atindaki.)

B. Bafilipi 3:8 Kaka yango te, nazali kutu komona makambo nyonso lokola eloko pamba likolo ya bolamu oyo eleki monene: koyeba Yesu-Klisto, Nkolo na ngai. Ezali mpo na Ye nde ngai nandimaki kobungisa makambo wana nyonso mpe nazali komona yango lokola bisanza, mpo ete nakoka kozwa Klisto **[G1108 gnosis ■]**

NAKANISI BIKOLO NYONSO LOKOLA MPASI → MPO NA BONENE YA BOYEBI YA KRISTO YESU NKOLO NA NGAI + MPO NAZWA KRISTO.

C. 2 Bakolinto 4:6 Pamba te Nzambe oyo alobaki: «Tika ete pole engenga kati na molili,» angengaki Ye moko kati na mitema na biso mpo na kopesa biso pole ya boyebi ya nkembo ya Nzambe, oyo engengaka na elongi ya Yesu-Klisto. **[G1108 gnosis ■]**

NZAMBE ANGENGAKI KATI NA MITEMA NA BISO → POLE YA BOYEBI YA NKEMBO YA NZAMBE = NA ELONGI YA YESU-KLISTO.

(Makanisi na ngai moko — Nzambe kaka wana oyo apesaki mitindo ete pole engenga wuta na molili, angengisaki na mitema na biso. Mpe pole yango emonisi nini? Elongi. Boyebi ya nkembo ya Nzambe ezali na elongi, mpe ezali elongi ya Yesu Klisto. Boyebi nyonso ya solo ekosukaka na kotala ye.)

III. BOZANGI YA BOYEBI EBEBISAKA

A. Oze 4:6 Bato na Ngai bakobebisama mpo ete bazangi boyebi. Lokola bobwaki boyebi, Ngai mpe nakobwaka bino mpe nakolongola bino na bonganga-Nzambe na Ngai. Lokola bobosani Mobeko ya Nzambe na bino, Ngai mpe nakobosana bana na bino. **[H1847 daath ■]**

BATO NA NGAI BAKOBEBISAMA MPO BAZANGI BOYEBI + OBOYI BOYEBI → NGAI MPE NAKOBOYA YO.

(Makanisi na ngai — tala malamumu likambo oyo: babebisamaki te mpo na kozanga nguya, to kozanga mampa, kasi mpo na kozanga boyebi. Mpe boyebi ebombamaki te mpo na bango — Baboyaki yango. Libunga ezalaki na moto oyo apesaki te.)

B. Barome 1:28 Lokola bamonaki ete koyeba Nzambe ezali na tina te, Nzambe akabaki bango na makanisi na bango ya mabe, mpo ete basala makambo oyo ebongi te. **[G1922 epignosis ■]**

BALINGAKI TE KOBOMBA NZAMBE NA BOYEBI NA BANGO → NZAMBE AKABAKI BANGO NA MAYELE MABE.

(Makanisi na ngai moko — Ozeya na Polo bazali kopesa litatoli kaka moko, moko epai ya Israele, mosusu na ntina ya Bapagano. Bimisá Nzambe na boyebi na yo, mpe makanisi yango moko ekokabama. epignosis (G1922, koyeba na bosikisiki) — balingaki koyeba Nzambe te, mpe Nzambe akabaki bango.)

IV. LIKEBISI — BOYEBI OYO EKOTAMBWISAKA LOLENDO

A. 1 Bakolinto 8:1 Mpo na oyo etali misuni ya banyama oyo ebonzami lokola mbeka epai ya banzambe mosusu, toyebi malamumu ete biso nyonso tozali na boyebi. Boyebi epesaka lolendo, kasi bolingo elendisaka. **[G1108 gnosis ■]**

BOYEBI EPESAKA LOLENDO, KASI BOLINGO ELENDISAKA.

(Makanisi na ngai — boyebi yango moko ekomisaka moto atonda na lolendo; bolingo ekomisaka moto atonga. Zwá boyebi, kasi memá yango na bolingo, mpo yango etombola yo na lolendo te.)

B. 2 Timote 3:7 oyo balukaka tango nyonso koyekola kasi bakokaka ata moke te koyeba solo.

[G1922 epignosis ■]

KOYEKOLA NTANGO NYONSO + KOKOKA TE KOKOMA NA BOYEBI YA SOLO.

C. 1 Timote 6:20 Timote, batela malamumu nyonso oyo Nzambe apesa yo. Kima bilobaloba ya bato oyo bafingaka Nzambe, mpe makanisi ya oyo babengaka «Boyebi» na kozanga koyeba, pamba te etongaka kondima te. **[G1108 gnosis ■]**

TIMOTE, BATELA MALAMU NYONSO OYO NZAMBE APESA YO + MPE MAKANISI YA OYO BABENGAKA «BOYEBI» NA KOZANGA KOYEBA, PAMBA TE ETONGAKA KONDIMA TE.

(Makanisi na ngai ya moko — liloba science awa ezali gnosis (G1108, boyebi) — boyebi oyo bakotangaka boyebi kasi ezali ya lokuta. Ezali na lolenge ya koyekola oyo ekokoma ata mokolo moko te na solo, mpe boyebi oyo, na bosolo, ezali kutu boyebi te. Bomba malamumu eloko oyo bapesi yo, mpe meka biloko nyonso.)

V. ELIKYA — MABELE EKOTONDA NA BOYEBI YA NKOLO

A. Ezayi 11:9 Mabe to kobebisama ekosalema lisusu te na likolo nyonso ya ngomba na Ngai ya bule, pamba te mokili ekotonda na boyebi ya Yawe ndenge mayi etondaka na ebale. **[H1844 deah ■]**

BAKOSALA MABE TE MPE BAKOBEBISA TE → MOKILI EKOTONDA NA BOYEBI YA NKOLO.

B. Abakuki 2:14 Pamba te mokili ekotonda na boyebi ya nkembo na Yawe ndenge mayi etondaka na ebale. **[H3045 yada ■]**

MOKILI EKOTONDA NA BOYEBI YA NKEMBO YA NKOLO + LOKOLA MAI EZIPAKA MBU.

(Makanisi na ngai moko — boyebi oyo bato bazali koboya sikoyo mokolo mokoko ekotondisa mokili mobimba. Eloko oyo ebandaki na kati ya bato moke oyo bazalaki kobanga ye, ekozika mabele nyonso. Nzambe akotika te mokili na ye na kati ya bozangi boyebi.)

MONOKO YA BATO MIBALE

Ezayi 11:9 Mabe to kobebisama ekosalema lisusu te na likolo nyonso ya ngomba na Ngai ya bule, pamba te mokili ekotonda na boyebi ya Yawe ndenge mayi etondaka na ebale. **[H1844 deah ■]**

MOKILI EKOTONDA NA BOYEBI YA NKOLO.

Abakuki 2:14 Pamba te mokili ekotonda na boyebi ya nkembo na Yawe ndenge mayi etondaka na ebale. **[H3045 yada ■]**

MOKILI EKOTONDA NA BOYEBI YA NKEMBO YA NKOLO.

Mitango 14:21 Kasi na Kombo na Ngai, mpe lokola mokili mobimba etondi na nkembo ya Yawe **[H3519 kabod ■]**

KASI NA KOMBO NA NGAI → MPE LOKOLA MOKILI MOBIMBA ETONDI NA NKEMBO YA Yawe.

Mosakoli 4:12 Soki moto azali ye moko, monguna akoki kolonga ye; kasi soki bato bazali mibale, bakoki kotelemela monguna. Kamba ya basinga misato ekatanaka noki te.

BATO MIBALE BAKOKI KOTELEMELA YE + NSINGA ETONGAMI NA MISATO EKOKI KOKATANA NOKI TE.

(Makanisi na ngai moko — tia yango misato esika moko. Ezaya alobi ete mokili ekotonda na BOYEBI ya NKOLO; Habakuki alobi boyebi ya NKEMBO ya NKOLO; mpe NKOLO ye moko alapaki ndayi epai ya Mose ete mokili ekotonda na NKEMBO ya NKOLO. Boyebi na nkembo esangani na elaka moko: koyeba ye ezali komona nkembo na ye, mpe mokili mobimba ekomona yango.)

ELILINGI MPE KOKOKISAMA

Shadow Oze 6:3 Toyeba Yawe, toluka penza koyeba Ye; ndenge tongo etanaka solo, ndenge wana mpe akomonana: akoya epai na biso lokola mvula, lokola mvula oyo enokaka na pwasa mpe epolisaka mabele. **[H3045 yada ■]**

BONGO TOKOYEBI, SOKI TOLANDI MPO NA KOYEBI NKOLO + KOBIMA NA YE EBONGISAMI LOKOLA NTONGO.

Fulfillment 2 Bakolinto 4:6 Pamba te Nzambe oyo alobaki: «Tika ete pole engenga kati na molili,» angengaki Ye moko kati na mitema na biso mpo na kopesa biso pole ya boyebi ya nkembo ya Nzambe, oyo engengaka na elongi ya Yesu-Klisto. **[G1108 gnosis ■]**

POTO YA BOYEBI YA NKEMBO YA NZAMBE = NA ELONGI YA YESU KLISTO.

(Makanisi na ngai moko — Ozée alobi, tobundela kokoba koyeba YAWE, mpe koya na Ye ezali ya solo lokola kotana ya moyi. Polo alobi ete ntongo esili koya: Nzambe angengisi na mitema na biso. Eloko oyo mosakoli azalaki kolanda, biso tozali sikoyo komona yango na elongi ezanga elamba — nkembo ya Nzambe na elongi ya Yesu Klisto.)

KOSUKISA

2 Petelo 3:18 kasi bokola kati na ngolu mpe boyebi ya Yesu-Klisto, Nkolo mpe Mobikisi na biso. Tika ete nkembo epesamela Ye, wuta sik'oyo kino libela na libela! Amen! **[G1108 gnosis ■]**

KOLA NA NGOLU + NA BOYEBI YA NKOLO MPE MOBIKISI NA BISO YESU KLISTO.

Yoane 17:3 Nzokande, bomoi ya seko ezali: koyeba Yo oyo ozali Nzambe moko kaka ya solo, mpe koyeba Yesu-Klisto oyo otindaki. **[G1097 ginosko ■]**

BOMOI YA SEKO EZALI OYO = ETO BAYEBA YO.

(Makanisi na ngai ya moko — tala nde bosukisi ya likambo mobimba. Boyebi esengeli koluka yango lokola palata, mpe ebandaka na kobanga NKOLO. Baoyo baboyaka yango babebisamaka; baoyo bazwi yango kasi na bolingo te bakomaka na lolendo; mpe baoyo bayekolaka kasi bandimaka te bakómaka nokí te na solo. Kasi nsuka ya makambo nyonso ezali te mikanda ebele — ezali elongi, mpe moto, mpe bomoi ya seko: koyeba Nzambe, mpe Yesu Klisto oyo atindaki. Kolá na boyebi wana, mpe mokolo ezali koya oyo mokili mobimba ekotonda na yango.)

MOKAPO MOKE YA MOMEKANO

1. Masese 18:15 — Motema ya moto ya mayele ezwaka mayele, mpe litoyi ya moto ya bwanya:

- a) ayokaka pamela ya bomoi
- b) elukaka boyebi
- c) etondi na koyoka

2. Ozea 4:6 — Bato na Ngai bakobebisama mpo ete bazangi:

- a) elimo ya kotala liboso
- b) toli
- c) boyebi

3. Yoane 17:3 — Bomoi ya seko ezali oyo: koyeba Yo oyo ozali Nzambe moko kaka ya solo, mpe:

- a) Yesu-Klisto oyo otindaki
- b) Molimo ya solo, oyo akotinda
- c) Moize, oyo bozali kotia motema epai na ye

4. 1 Bakorinti 8:1 — Boyebi epesaka lolendo, kasi:

- a) bwanya ekoleki bozoba

- b) bolingo elendisaka
- c) esakweli ekolakisaka lisanga

5. 1 Timote 6:20 — Timote, batela malamuni nyonso oyo Nzambe apesa yo. Kima bilobaloba ya bato oyo bafingaka Nzambe, mpe makanisi ya oyo babengaka:

- a) makanisi ya oyo babengaka «Boyebi» na kozanga koyeba
- b) filozofi mpe lokuta ya mpamba
- c) mibeko ya bato

6. 2 Bakolinto 4:6 — Pamba te Nzambe oyo alobaki: «Tika ete pole engenga kati na molili,» angengaki Ye moko kati na mitema na biso mpo na kopesa biso pole ya boyebi ya nkembo ya Nzambe:

- a) na elongi ya Moize
- b) na kati ya likonzí ya lipata
- c) na elongi ya Yesu-Klisto

7. Nzembo ya Mitango 14:21 — Kasi na Kombo na Ngai, mpe lokola mokili mobimba etondi na:

- a) boyebi ya Yawe
- b) nkembo ya Yawe
- c) lokumu ya Yawe

EYANO YA SOLO: 1-b, 2-c, 3-a, 4-b, 5-a, 6-c, 7-b

BOYEBI EYA LOKETO YA BOYEKOLI OYO

NDENGE BOYOKANI YA SIKA ELIMBOLI YANGO: ELAKA ELOBI ETE, BANGO BANSO BAKOYEBANA NGAI, BANDA NA MOKE NA BANGO KINO NA MONENE NA BANGO (YIRIMIA 31:34), MPE LILOBA YANGO ELOBAMI LISUSU KATI NA KLITO (BA-EBRE 8:11) — ELILINGI OYO EKUTANI NA KOKOKISAMA NA YANGO, ESILI KOBONGAMA MPO NA BOYEKOLI NA YANGO MOKO.

→ NDENGE MALOBA EZALI NA NTINA: LILOBA "SCIENCE" NA 1 TIMOTHÉE 6:20 EZALI GNOSIS (G1108, BOYEBI), MPE LILOBA "KNOWLEDGE" NA PROVERBS 2:3 EZALI BIYNAH (H998, BOSOSOLI) — TANGA LILOBA NINI EFANDI NA ESIKA NINI, MPE MPO NA NINI.

NDENGE NINI EBOMBAMI KATI NA KLITO: KATI NA YE EBOMBAMI BOMENGO NYONSO YA BWANYA MPE YA BOYEBI (KOLOSE 2:3) — LUKÁ YANGO KOLEKA NDENGE BAKOLUKAKA BOMENGO EBOMBAMI, MPE BOLUKI WANA ESUKAKA NA MOTO.

NDENGE YA KOTIA MOTEMA NA YANGO: BOYEBI ETELEMI NA EKEMELI YA 2 PETELO 1:5-7 — BAKISA NA BOLAMU BOYEBI, MPE NA BOYEBI KOMIKANGA — LITAMBE NYONSO YA EKEMELI WANA ETIAMI LIKOLO YA OYO.

→ NDENGE EKOLOMA NA BOMOI YA SEKO: BOMOI YA SEKO EZALI OYO, KOYEBANA YE (YOANE 17:3) — MPE BATO YA BWANYA BAKONGENGA LOKOLA KONGENGA YA LIKOLO (DANIELE 12:3).

SOURCES & CREDITS

Scripture: Lingala Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).